

## НЕАУТОРИЗИРАНИ ТРАНСКРИПТ СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДА ГОВОРА МИНИСТРА ВАЊСКИХ ПОСЛОВА САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЊЕМАЧКЕ FRANK- WALTER STEINMEIERA

.... Моја посљедња посјета у Сарајеву била у мају 2014. и да то није чак ни годину дана отада. Ваша се земља тада борила са драматичним катастрофалним поплавама, комплетна подручја су била поплавлјена, уништени мостови, села одсјечена од свијета. Оно што је током те посјете на мене оставило посебан утисак прије, ето цца годину дана, је била одлучност с којом се босанско друштво ујединило и зближило и без одлагање се латило обнове. Заједнички су управо превазишли ову катастрофалну поплаву и мислим да је управо та одлучност, та спремност да се заједнички поднесе одговорност да је то нешто уствари што вашу земљу чак и у односу на Европу може довести у великој мјери напријед.

Од моје посјете тада много тога се овдје промијенило. Тада у сваком случају се чинило да је пут ваше земље ка Европи блокиран. Интеграција је иако је било много труда ипак није успијевала. Мислим да су се од тада већ перспективе за Босну и Херцеговину у великој мјери побољшале. Отворена су једна враташца, једна врата и управо ... дефинисане реформе, дакле за, привредне реформе и социјалне реформе и оне управо су те којих се политика треба да лати управо након избора у октобру. А у децембру је ЕУ потом на иницијативу Велике Британије и Њемачке формулисала предуслове за интеграцију и приближавање ваше земље ЕУ. Молим вас да ову шансу прихватите, да се латите ове шансе, да прођете кроз та врата коју су вам отворена и да Босну и Херцеговину поведете на пут ка Европи. Људи, барем ми то тако видимо, људи у вашој земљи су са својим протестима прошле године уствари дали до знања шта им је важно. Желе да се превазиђе овај застој, желе да се политика свакако, да политика компетентно превазиђе све те застоје и желе у сваком случају да се социјални и економски проблеми коначно почну развијати у позитивном смјеру. Желе да се сузбија корупција, да се учини нешто против незапослености и непостојања шанси, желе у сваком случају да млади људи имају једну перспективу за будућност и пуно наде за будућност. И то је, моје даме и господо, управо та перспектива за Босну и Херцеговину, за интеграцију ЕУ.

Процес приближавања ЕУ, ми вам желимо у том процесу помоћи да се концентришете на ствари које су важне за ваше људе и за ваше грађане, и они су тренутно најважнији за ваше грађане како би могли гледати напријед у будућност, како би могли радити и како би оне старе рефлексе које су наслиједили и који су остали, преостали из конфликтне прошлости да се

превазиђу ти рефлекси. Ми, ЕУ и чланице ЕУ смо спремни да вам помогнемо и да вас подржимо у том путу ка ЕУ, али тај пут ка ЕУ Босна и Херцеговина мора сама да крочи тим путем. Реформе и одлучност морају да долазе и дођу из друштва, из миљеа друштва, из политике. Одговорност, даме и господо, одговорност је у вашим рукама. Допустите да кажем заједничка одговорност политичке елите је та која је битна овдје.

Први кораци, и то желим и да признам, су већ начињени, дакле приједлог, предсједник је малоприје поменуо, дакле приједлог да се преузме обавеза, да се изврше реформа је већ направљен. И након избора је и формирање институција већ на добром путу, како сам чуо, и већ готове институције које су конституисане, ево већ могу да почну са радом. А сада, сада желимо и сада треба жељети да све политичке снаге у Сарајеву, у Бања Луци, у Мостару на овој основи да се договоре на заједнички обавезујући рад којег ће обављати наредних година. Даме и господо, оријентација за наредне реформске кораке вам већ, оријентацију вам дају већ ... које сам ја у мају прошле године са представницима ваше земље, ЕУ и међународне заједнице овдје у Сарајеву својевремено договорио и успоставио, да кажем. И драго ми је што чујем да, ево након интензивних дискусија које су биле имамо већ конкретне препоруке за реформе, нпр. политика тржишта рада али и социјални системи сигурности, и ... колико сам успио да чујем и да се желе учинити нешто да се поправи и клима за инвестиције.

Ја вас могу само подржати да ове приједлоге овдје у Парламенту да се њима бавите, јер ви као парламентарци имате пред грађанима и грађанкама Босне и Херцеговине сте, ево прије неколико мјесеци добили мандат од грађана и грађанки и од вас очекују одговоре на она хитна питања која су битна за обичне људе. И молим да реагујете на њих. Ја вам могу рећи из мог властитог искуства да такви напори чак и ако траже некада тешке одлуке то је ипак вриједно труда. Ја се могу и сам сјетити, ево јако добро се сјећам, дакле кад се сјетим своје земље прије 15 година, није то било тако давно, Њемачка је свуда у међународној економији је сматрана и називана болесником Европе. Знам да су увјети у нашим земљама, у Њемачкој и Босни и Херцеговини, наравно, врло различити, али хоћу да вам кажем исто да и код нас је исто тако требало јако много политичке снаге да би се изгубила, да би се напустила прошлост и да се поново окренемо ка напору и да се са напорима окренемо ка будућности.

И кад погледамо Европу, дакле, многе земље у ЕУ пролазе тренутно сличан болни процес, а неке од њих свакако ипак постижу изузетно значајне резултате, а да при томе се морају, наравно, напустити стари обрасци начина размишљања. И то је сасвим јасно. Али ја вам могу ипак рећи из властитог искуства исплати се у једној таквој ситуацији да будете на врху колоне, на врху тог покрета и да вашу земљу, да своју земљу водите ка европској будућности.

Ја сам стекао утисак да ваша земља начелно има јако добре услове за тако нешто. Босна и Херцеговина није само усред, у центру Европе, то је лијепа земља која има јако пуно потенцијала за пољопривреду и за туризам, али прије свега, и то знам још из моје, од моје прошле посјете, то сам тада научио прије годину дана, имате искусне босанскохерцеговачке снаге, раднике који имају велику мотивацију и који су јако добро образовани и њих изузетно цијене, и Њемачка предузећа их цијене на крају која су овдје присутна у вашој земљи. И ја бих вас само позвао – искористите ту могућност и ове могућности. Промовишите инвестиције у својој земљи и створите предуслове за њих.

Даме и господо, на крају, прошлог лjeta су државе Западног Балкана на Балканској конференцији у Берлину отвориле једно ново поглавље у регионалној сурадњи. Скоро ни једна друга регија у Европи не обухвата тако много држава на тако малом простору. И то да сте се договорили да тема везе и повезивање, конективити постане тежиште регионалне сурадње мислим да је то јако добро и да је посљедица тога сасвим нормално да се даље граде енергетска и транспортна мрежа и да се даље умрежава. И сигуран сам да ће то читаву регију даље развити и повести још који корак напријед. И свакако ми смо спремни на то да вас подржимо, дакле, у томе, вашу земљу на балкану и ЕУ да дође до размјене и у привреди, и у економији. И ми смо спремни да овај процес и даље и ријечју и дјелом наставимо да подржавамо. Тако да до сљедеће конференције, која је планирана у августу 2015. у Бечу, надам се да ћемо већ имати прве плодове тога рада.

Моје даме и господо, воз у правцу ЕУ за велике дијелове Западног Балкана већ вози према ЕУ, а ми се надамо да ће и Босна и Херцеговина да се укрца на тај воз. За вашу земљу је при руци, на дохват руке вам је европска перспектива, а она значи и политичку и економску стабилност. А то је у немирним временима у којим живимо, сматрам велика, велика благодат. И мислим да бисмо већ ускоро могли и да би већ ускоро могло да ступи и на снагу Споразум о стабилизацији и придруживању и да ЕУ и Босна и Херцеговина могу да отворе ново поглавље својих преговора уколико ви и када ви будете дали свој допринос у том свему. Искористите ту шансу коју су већ многе земље из вашег окружења искористиле. ЕУ, то знате, још једном вам је пружио руку али ви сте сада ти представници босанскохерцеговачког народа и становништва, ви сте ти који треба да прихватите ту руку и да обезбиједите будућност својој земљи и да при том покажете жељу да радите и да покажете и храбрости.

Хвала вам најљепша. Ми смо свакако спремни да вас у том подржимо.

## НЕАУТОРИЗИРАНИ ТРАНСКРИПТ СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДА ГОВОРА МИНИСТРА ВАЊСКИХ ПОСЛОВА УЈЕДИЊЕНОГ КРАЉЕВСТВА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ И СЈЕВЕРНЕ ИРСКЕ PHILIPA HAMMONDA

Добар дан и дозволите да почнем тиме што ћу предсједниче Вама и замјеницима да се захвалим на овом позиву да се обратим Парламенту.

Заиста је задовољство што могу да радим на заједничкој платформи с министром Стеинмеиером. Два мјесеца након што смо ову иницијативу покренули која за циљ има да подржи пут Босне и Херцеговине ка томе да постане динамичнија, ефикаснија и просперитетнија земља, која иде према приступању ЕУ. И одушевљен сам тиме што идеје које смо представили у Берлину у новембру, којима ће се тај процес олакшати, имају тако јасну, чврсту подршку цијеле ЕУ. Та подршка наравно јесте предуслов за њен успјех.

Међутим, наша порука данас је једноставна – успјех ће сад зависити не од онога што други чине, успјех ће зависити од онога што чини Босна и Херцеговина или што не чини Босна и Херцеговина, конкретније од онога што раде њене политичке вође. Овдје у Парламенту земље ви играте једну од кључних улога. Теме које повезују политичаре и све ваше гласаче, без обзира на етничку припадност и вјеру је потреба за брзом економском и социјалном реформом. То реално може само да иде кроз ЕУ. Франк-Валтер Стеинмеиер и ја смо покренули ту иницијативу зато што ми разумијемо да економски и социјални изазови с којима се ваша земља суочава траже озбиљно и хитно проширење програма реформи и у сваком случају рјешавање питања права мањина. Имплементација механизма координације и даље јесу значајни и предуслов су за приступање ЕУ. Међутим, протести ваших грађана прије скоро годину дана су у фокус јасно и строго ставили и нека друга питања – стабилизација привреде, потицање приватног сектора, стварање радних мјеста, посебно за младе, јачање владавине закона и смањење бирократије и резање трошкова власти.

Наш приједлог предочен у Берлину је да ако је нова влада у стању да покаже спремност, ријешеност и способност да оствари напредак у овом ширем реформском програму онда ми требамо да одговоримо одговарајућим напором на путу ка ЕУ. Што се више уради на терену у самој Босни и Херцеговини то се више напретка може остварити. И драго ми је што могу да кажем да наши партнери из ЕУ потпуно подржавају такав приступ. Они су од Предсједништва и лидера БиХ тражили да преузму писмену обавезу да прихватају Мапу пута за једну, један сет широких реформи да Босна и Херцеговина крене напријед на свом путу приступања ЕУ. Ако то ураде и ако њихову ријешеност подржите ви Парламент ЕУ ће увести у provedбу дуго очекивани Споразум о стабилизацији и придруживању. И изазов ће сад бити да

се та Мапа пута оствари, да се успоставе механизми координације, да се унаприједи функционирање власти, да се проведу економске реформе. Ако се ти кораци подузму ми ћемо подржати подношење вјеродостојне пријаве за чланство у ЕУ.

Тешка питања ће се морати рјешавати прије остварења чланства у ЕУ, али ми мислимо да ће наш приједлог створити праву снагу за реформу, почевши од управо оних подручја која су најдиректније значајна за већину ваших гласача. Видимо како су иницијативе у Босни и Херцеговини стагнирале због ставова појединаца, појединачних страначких лидера. Сад видимо да је заиста вријеме да се оствари консензус за реформу. Ми знамо да овај пут неће бити лаган. Ви као парламентарци играте кључну улогу да укажете којим путем треба да се иде. А пошто је то пут на којем власт на државном, ентитетском и кантоналним нивоима мора да крене одмах, тако што ће се фокусирати на озбиљне преговоре о значајним суштинским реформама којима ће се одговорити на захтјеве јавности и створити нове прилике за народ у цијелој Босни и Херцеговини. И хоћу једну ствар јасно да кажем – нема овдје никакав скривени план. Стратегија ЕУ није жеља да се слабе ентитети или јача држава. То је једноставно питање како да ова земља боље функционише на корист свих својих грађана, било да они живе у Републици Српској или у Федерацији. Ми чврсто вјерујемо да је то иницијатива уз коју сви требају пристати, било да су у власти или изван ње.

Ја сам министар вањских послова Велике Британије тек 6 мјесеци, члан сам кабинета од 210. године, међутим прије тога сам 13 година провео у нашем Парламенту и то у опозицији, а данас вам се обраћам као колегама парламентарцима који, било да подржавају власт или су у опозицији играју кључну улогу, да анализирају рад власти, да постављају пред њих конструктивне изазове кроз своје радове у комисијама. Улогу имате сви ви да осигурате успјех ове иницијативе. Све странке подржавају Мапу пута и све странке, односно сви чланови који су припадници власти одговарају за ту конструктивну улогу о подржавању усвајања закона да тако што заиста буде могуће. А сви ми који смо чланови Парламента врло добро знамо да би такав пројекат дао резултате потребно је да се донесу неке изазовне тешке одлуке које краткорочно можда и неће бити нарочито популарне. Укључујући то да неће бити популарне међу нашим гласачима дозволите да вам понудим своје искуство. У Великој Британији три пута, у периоду од 35 година моја странка је док је на власти била морала доносити тешке непопуларне одлуке о мјерама да се одговори на велике економске изазове. Исваки пут смо издржали, а били смо суочени са тешком оштром критиком и страшни пад популарности. И сваки пут смо дали економски опоравак и вратили смо се просперитету, осигурали га за британски народ.

Кренути у тако велике реформе значи да се морају у страну гурнути уски интереси. Стварање нових радних мјеста, посебно за младе, неће бити лака ствар. Међутим, то ће бити први тест колективне ријешености да се бори против корупције и да се превазилазе уски фракцијски страначки и лични интереси. Од земље ће се тражити да ради заједно, једним гласом да покаже ријешеност и визију, исто као што је то урадила у прошлогодишњим поплавама. И као што је јасно рекао Франк-Валтер Стеинмеиер награда која чега вас и народ је велика. Отварају се могућности за трговину, за помоћ, за регионалну сарадњу, уједињују се све користи за бх. привреду, за њену инфраструктуру, за њене јавне услуге и за њен народ. Оно што ЕУ на сто ставља је заправо једна јако добра понуда. Ја вам најискреније кажем – то се неће поновити. У свачијем је интересу да Босна и Херцеговина ту прилику заиста искористи. С обзиром на тренутну економску климу и у Републици Српској и у Федерацији времена за кашњење нема, за оклијевање, за опструкцију, из било којег краја земље. То би само послало једну јако негативну поруку ЕУ и потенцијалним инвеститорима чиме се ризику излаже будућа међународна привредна сарадња и помоћ међународних финансијских институција. Тиме се поткопава економска стабилност, поткопава се раст, ризик постоји да се покрену тешке политичке посљедице чега смо најаву видјели и прошлогодишњим протестима. Према томе, сад је тренутак да Босна и Херцеговина јасно каже да креће с новим наративом напретка, сад је тренутак да лидерство које интересе земље ставља на прво мјесто а иза себе оставља дуге године превирања и стагнације, вријеме да се искористи прилика коју нуди ЕУ Босни и Херцеговини и вријеме да се оствари стварна промјена да се људима у Босни и Херцеговини да нада и да се у регији створи стабилност.

Ја се најискреније надам да ћете ви и појединачно и колективно, и цијела ваша земља заиста зграбити ову прилику у овом тренутку да бисте створили бољу будућност за народ Босне и Херцеговине.

Хвала вам лијепо. (крај транскрипта)